

prodaš, imaš uže tukaj 1 gold. 40 kr. dobička, izvzeta mala zamuda časa, kar se ga dostikrat brez vsega opravka zasedi. Ravno to velja tudi gledé družega navadnega kmetijskega orodja: dreves (plugov), bran, vozov, gnojnih košev, kar more se doma vse najceneje izvesti in narediti.

Takih del naj bi se uže dečki po zmožnostih mesto drugih igrač in pohajanja v malih oblikah vadili.

Nad vse želim pa, da bi se k tej važni zadevi za Trnovsko-Uremske doline domačo obrtnijo še kak drug za napredek vneti domoljub od tod javno oglasil.

Matija Rant, národní učitelj.

## Gospodarske novice.

\* *Nova trta — enoletnica.* Znani francoski potovalec Lécart je v Sudanu v Afriki našel novo trto, katero je po oni deželi imenoval Sudansko trto. Našel jo je v cvetji, enakem cvetju naše domače trte, vendar si ni upal, jo trto imenovati, dokler ni njenega grozdja pokusil. Proti jeseni se mu je to posrečilo in nedavno je v Bordeaux-u v javnem shodu govoril o tej trti, katera se po njegovem mnenji bode čez nekoliko let sadila po vsej Evropi noter gori do mrzle Sibirijske: Sudanska-trta potrebuje le 3 gorke mesece, da njeno grozdje dozori; sejejo naj se njene peške tako, kakor hmelj. Kakor gori rečeno, raste ta trta in zvene v enem letu, kakor naše jagode in druge enoletne rastline. Po mnenji Lécartovem se pa tudi ni bati, da bi se te trte lotila uš (filoksera). Lécart prinesel je sabo iz Sudana 50.000 pešek te trte, s katerimi bodo delali na Francoskem natančne poskušnje, da se za gotovo izvé, česar se sedaj še le pričakuje.

\* *Druga konjska loterija* — bo na Dunaji 24. aprila t. t. Dobitkov bode 500; dobili se bodo konji, vozovi in mnogovrstno orodje za vožnjo, ježo, lov itd.; dohodek te loterije namenjen je različnim občekoristnim namenom konjerejskega odseka družbe kmetijske dunajske. Srečka (loz) velja 1 gold.; dobivale se bodo srečke menda v vseh loterijah in tudi v nekaterih kupčijskih štacunah. Srečke se dobivajo tudi v pisarnici družbe kmetijske v Ljubljani po 1 gold.

\* *Zasadba sadnih dreves v spomin poroke cesarjeviča Rudolfa.* — Kakor se iz kmetijskih časnikov razvidi, nameravajo občine in posamezni posestniki poroko cesarjeviča Rudolfa slaviti s tem, da bodo po 12 sadnih dreves nasadili v svojem kraju. Nadejati se je, da se taki spominki stavijo tudi po občinah naših slovenskih dežel, kajti to bi ne bil samo lep spomin, temuč tudi ogromno pomnoženje sadnega drevja v našem cesarstvu. Če bi namreč vsaka občina zasadila sadnih dreves, in ker je na Avstro Ogerskem 70.000 občin, bi zneslo to za nad 100 milijonov gold. vrednosti, kateri bi še vsako leto lepih obresti donašal.

## Narodne stvari.

Še enkrat slovenski jezik v duhovnih uradnih  
na slovenskem Štajerji.

*Iz Štajarskega 22. sveč.*

V lanskim „Novicah“ št. 45. od 10. novembra smo brali iz „Gospodarja“ posneti članek, kako da je dekanijska konferenca v Konjicah soglasno sklenila, da se naj od novega leta 1881. v duhovnih uradih slovenski uraduje. „Novice“ so k temu prav možato besedo rekly in ob koncu pristavile: „Radovedni smo po

vsem tem, ali bode peticija štajarskih dekanov memo Scylle in Charybde srečno prijadrala do zaželenega cilja“.

Kaj da je vlada zlasti z ozirom na prošnjo konjiške konference odločila, še dozdej ne vemo, ko se ni nikjer o tem kaj čitalo. Kar pa sicilijansko morskototesko med Scyllo in Charybdo zadeva, vemo, da so premedeni mornarji z ložjimi ladijami srečno skozototesko smukali, zlasti ako je bilo morje mirno. To nam je na misel prišlo, ko smo v konečnem zapisniku lanskim pastirskih konferenc, ki se pri škofijstvu vrede, stanje tega vprašanja in stališče škofijstva popisano našli.

Tam pozvedamo, da je 8 dekanij labodske vladikovine zahtevalo slovensko uradovanje od leta 1881. počenši. Štiri dekanijske so zlasti prosile, da se prekliche ministerski ukaz od 22. svečana 1872., ki je staro razvado nemškega uradovanja vnovič potrdil, vsled česar je bil eden národnih župnikov, ki je matice slovenski spisoval, z globo 100 gold. kaznovan. Od poslednjih 4 dekanij je ptujska kot zastopnica 3 dekanij omenjeni sklep škofijskemu ordinarijatu odstopila, da ga vladi do znanja spravi, češ, da konferenca od ordinarijata sklicana tudi le redništvu svoje sklepe predložiti ima. Konjiška konferenca je pa, kakor je bilo v lanskim „Novicah“ št. 45 popisano, svoje zahtevanje naravnost ministerstvu poslala, po deželni vladi v Gradcu pa odgovor dobila, da naj svoje zahtevanje po škofijskem redništvu vladi naznani, zakaj? — to v Gradcu najbolje vedó. Dozdej pa, kakor je rečeno, še ni odgovora od ministerstva, vsaj v slovenskih listih ni bilo o tem ničesar čitati.

Konečni zapisnik pastoralne konference omenja, da so se vse te prošnje in sklepi poslali visocemu ministerstvu s tem, da „uslišanju teh želj (več, več kot same želje) ni nobena cerkvena korist nasproti.“ Dakako da ne; sicer bi se dekanijski zastopi ne bili drznoli slovenskega uradovanja zahtevati. — Nadalje pa konečni zapisnik pastoralnih konferenc tako-le določuje stališče ordinarijata: „z ozirom na stvar samo, za katero gré, je ločiti med strogo cerkvenimi, med pomešanimi in zgolj političnimi stvarmi. Le v strogo cerkvenih, to je, tacihi rečéh, ki pripadajo cerkveni oblasti, ima redništvo odločilno besedo gledé uradnega jezika; pri pomešanih pa le tačas, če jih tudi redništvo konečno reši. V vseh teh rečéh je posamesnim duhovnikom kakor tudi župnijskim in dekanijskim uradom na voljo dano, poslužiti se v dotičnih vlogah slovenskega jezika ter se jim bodo tudi v tistem jeziku vloge reševale. Redništvo pa nima odločilne besede zastran uradnega jezika v onih pomešanih rečéh, pri katerih tudi druge uradnije vplivajo, in še manj v zgolj političnih rečéh, kakor v sodelovanju cerkvenih uradov pri stavljenji kozá, pri ljudskem številjenji, odberi novincev itd. Gledé na vse te stvari ne more redništvo v obrambo národnih pravic svojih diecezanov družega storiti kakor to, da vladi nasproti izreče, da rabi slovenskega jezika tudi v teh rečéh cerkvene koristi niso nasprotne.“

Ne dá se tajiti, da je to celó druga pesmica, kakor smo jo dolga leta sem poslušati morali; da ima toraj dopisnik — *ra* — z Ljubljane v „Vaterl.“ št. 48. od 18. svečana t. l. prav, ako piše, da je tudi — gledé na ovo cerkveno izjavljenje — na Štajarskem zapaziti napredka v národnem oziru. Kar pa dalje piše, da je namreč duhovenstvo ta škofijski sklep z velikim veseljem pozdravilo, bode še le tačas res, kedar se bodo rešile prošnje in sklepi pastirskih konferenc in to od visocega ministerstva. Zastran župnijskih matic je ostalo vse pri starem in nijeden župnik jih ne bo slo-